

Nacrt

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTPORAMA ZA OČUVANJE
RADNIH MJESTA**

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTPORAMA ZA OČUVANJE RADNIH MJESTA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom propisuju uvjeti, visina i način dodjele potpora za očuvanje radnih mjesta radnika.

(2) Na pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom, a koja se odnose na utvrđivanje područja primjene kategorije potpora, ukupan iznos *de minimis* potpore, izračun bruto novčane protuvrijednosti, kumulacije i praćenja dodjele potpora, na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Uredbe Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore (SL L 352, 24.12.2013.)

Članak 2.

(1) Pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1) **potpora za očuvanje radnih mjesta** je potpora male vrijednosti, u smislu posebnog propisa, a može biti dodijeljena poslodavcu za radnika, kao vrsta potpore za skraćivanje punog radnog vremena radnika ili potpore za obrazovanje ili osposobljavanje radnika;

2) **potpora za skraćivanje punog radnog vremena radnika** je vrsta potpore koja se dodjeljuje poslodavcu za radnika, u visini razmjernog dijela iznosa plaće za broj radnih sati za koje je radniku skraćeno radno vrijeme, a najviše do iznosa minimalne plaće prema posebnom propisu;

3) **potpora za obrazovanje ili osposobljavanje radnika** je vrsta potpore koja se dodjeljuje poslodavcu za radnika, u razdoblju tijekom kojeg radnik ne radi iz opravdanih razloga, u visini novčane pomoći koju nezaposlenoj osobi isplaćuje Hrvatski zavod za zapošljavanje (u daljnjem tekstu: Zavod) tijekom razdoblja provedenog na obrazovanju ili osposobljavanju prema posebnom propisu, te naknade nastalih putnih troškova;

4) **poslodavac koji može biti korisnik potpore za očuvanje radnih mjesta** je fizička ili pravna osoba kod koje je došlo do privremenog pada poslovnih aktivnosti i/ili ostvarenog gubitka u poslovanju;

5) **privremeni pad poslovnih aktivnosti** je smanjenje poslovnih aktivnosti u poslovanju poslodavca u opsegu u kojem, unatoč poduzimanju mjera s ciljem poboljšanja svoje poslovne situacije, poslodavac više ne može osigurati rad radnika u punom radnom vremenu;

6) **gubitak u poslovanju** je negativan financijski rezultat poslovanja kojega je poslodavac iskazao u godišnjem financijskom izvještaju koji prethodi godini u kojoj se podnosi zahtjev za dodjelu potpore, sukladno posebnim propisima kojima se uređuje financijsko i računovodstveno poslovanje poduzetnika;

7) **skraćivanje punog radnog vremena** je skraćivanje trajanja punog radnog vremena na temelju programa za očuvanje radnih mjesta, tako da se kao puno radno vrijeme za pojedinog radnika, odredi radno vrijeme u trajanju od najmanje šezdeset posto punog radnog vremena prije njegova skraćivanja;

8) obrazovanje ili osposobljavanje radnika tijekom razdoblja u kojem ne rade iz opravdanih razloga je ono obrazovanje ili osposobljavanje koje se provodi na temelju programa za očuvanje radnih mjesta, kada se utvrdi da zbog opravdanih poslovnih razloga utvrđenih kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, do dvadeset pet posto od ukupnog broja kod njega zaposlenih radnika neće raditi u razdoblju od najviše šest mjeseci.

(2) Riječi koje imaju rodno značenje, bez obzira jesu li u ovome Zakonu korištene u muškom ili ženskom rodu, odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

II. UVJETI ZA DODJELU POTPORA ZA OČUVANJE RADNIH MJESTA

Članak 3.

Fizičke ili pravne osobe koje kao poslodavci ne mogu koristiti potpore za očuvanje radnih mjesta su:

- 1) poslodavac koji se u smislu Uredbe iz članka 1. stavka 2. ovoga Zakona smatra poduzetnikom koji djeluje u sektorima, odnosno djelatnostima koje su izuzete od primjene posebnih pravila o državnim potporama koja uređuju područje potpora male vrijednosti,
- 2) poslodavac koji je korisnik potpora za zapošljavanje.

Članak 4.

(1) Potpora za očuvanje radnih mjesta može se dodijeliti poslodavcu iz članka 2. stavka 1. podstavka 4. ovoga Zakona, pod uvjetom da je, u smislu odredbi ovoga Zakona:

- 1) podmirio, odnosno regulirao podmirenje obveza po osnovi poreza i doprinosa prema posebnim propisima o porezima i doprinosima, prije podnošenja zahtjeva za dodjelu potpore,
- 2) utvrdio program za očuvanje radnih mjesta.

(2) Pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka, potpora za očuvanje radnih mjesta može se dodijeliti i poslodavcu, fizičkoj ili pravnoj osobi, kojem će do završetka poslovne godine biti značajno smanjena poslovna aktivnost zbog neočekivanog, privremenog i dokazivog događaja, koja će uzrokovati privremeno smanjenu potrebu za zadržavanjem svih radnika poslodavca u punom radnom vremenu.

(3) Program iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka, utvrđuje se sporazumom sklopljenim s radničkim vijećem, odnosno sindikatom, ako radničko vijeće nije utemeljeno.

(4) Ako kod poslodavca nije utemeljeno radničko vijeće niti djeluje sindikat, poslodavac je o programu iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka dužan obavijestiti radnike u skladu s posebnim propisom.

Članak 5.

Program za očuvanje radnih mjesta iz članka 4. stavka 1. podstavka 2. ovoga Zakona za korištenje potpore za skraćivanje punog radnog vremena radnika, mora sadržavati:

1) podatke o financijskom poslovanju (godišnji financijski izvještaj za proteklu godinu poslodavca koji je obveznik poreza na dobit, prijava poreza na dohodak s pregledom poslovnih primitaka i izdataka za poslodavca koji je obveznik poreza na dohodak),

2) podatke o svim mjerama koje je, od nastupanja okolnosti smanjenja poslovnih aktivnosti, odnosno od ostvarenog gubitka u poslovanju, poslodavac proveo ili provodi u svrhu očuvanja radnih mjesta, kao i o mjerama koje u tu svrhu planira provesti, do ponovne uspostave poslovnih aktivnosti, odnosno do poboljšanja financijskog rezultata poslovanja,

3) podatke o skraćenom broju radnih sati i planirano trajanje razdoblja skraćenog radnog vremena,

4) obrazložene razloge skraćivanja radnog vremena,

5) popis i broj radnika i njihova radna mjesta koji su obuhvaćeni skraćivanjem radnog vremena,

6) podatak o očekivanom broju očuvanih radnih mjesta skraćivanjem radnog vremena.

Članak 6.

(1) Program za očuvanje radnih mjesta iz članka 4. stavka 1. podstavka 2. ovoga Zakona za korištenje potpore za obrazovanje ili osposobljavanje radnika tijekom razdoblja u kojem ne rade iz opravdanih razloga, mora sadržavati:

1) obrazložene razloge koji su doveli do značajnog smanjenja opsega posla, odnosno zbog kojih opravdanih poslovnih razloga utvrđenih kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, do dvadeset pet posto od ukupnog broja zaposlenih radnika kod toga poslodavca, neće raditi u razdoblju od najviše šest mjeseci,

2) popis i broj radnika te postotak radnika, koji zbog smanjenja opsega posla ne rade te ukupan broj zaposlenih radnika kod toga poslodavca,

3) razdoblje u kojem će trajati smanjenje opsega posla,

4) podatke o potrebnom obrazovanju, odnosno utvrđen program obrazovanja ili osposobljavanja radnika s očekivanim učincima i rezultatima učenja koji će omogućiti povratak na rad radnicima koji privremeno ne rade iz opravdanih razloga i broj takvih radnika.

(2) U ukupan broj radnika iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka, koji se utvrđuje prema stanju zadnjeg dana u mjesecu koji prethodi mjesecu podnošenja zahtjeva za dodjelu potpore, ne ubrajaju se radnici kojima će u razdoblju od šest mjeseci od podnošenja zahtjeva za dodjelu potpore prestati radni odnos istekom otkaznog roka, odnosno istekom ugovora o radu sklopljenog na određeno vrijeme.

Članak 7.

(1) Program za očuvanje radnih mjesta iz članka 5. i članka 6. stavka 1. ovoga Zakona, podnosi se na propisanom obrascu Zavodu uz zahtjev za dodjelu potpore.

(2) Ministar nadležan za rad će pravilnikom propisati oblik i sadržaj obrasca iz stavka 1. ovoga članka.

III. POTPORA ZA SKRAĆIVANJE PUNOG RADNOG VREMENA RADNIKA

Članak 8.

(1) Poslodavac koji s ciljem očuvanja radnih mjesta, na temelju programa za očuvanje radnih mjesta iz članka 4. stavka 1. podstavka 2. ovoga Zakona, skрати trajanje punog radnog vremena za pojedinog radnika, može koristiti potporu za skraćivanje punog radnog vremena za tog radnika za broj radnih sati za koje je skratio radno vrijeme.

(2) Puno radno vrijeme koje je skraćeno u skladu s člankom 2. stavkom 1. podstavkom 7. ovoga Zakona, tijekom razdoblja ostvarivanja potpore ne mora biti raspoređeno jednako po danima, tjednima i mjesecima, te se u tom slučaju skraćeno radno vrijeme utvrđuje kao prosječno skraćeno tjedno radno vrijeme unutar razdoblja ostvarivanja potpore.

(3) Potpora za skraćivanje punog radnog vremena radnika iz stavka 1. ovoga članka se dodjeljuje i utvrđuje kao razmjerni dio iznosa plaće za broj radnih sati za koje je radniku skraćeno radno vrijeme, a najviše do iznosa minimalne plaće prema posebnom propisu.

(4) Poslodavac iz stavka 1. ovoga članka je dužan radniku isplatiti plaću sukladno općem propisu o radu i iznos potpore za radnika za skraćeno radno vrijeme, te na ukupno isplaćeni iznos obračunati i uplatiti poreze i doprinose u skladu s posebnim zakonom.

IV. POTPORA ZA OBRAZOVANJE ILI OSPOSoblJAVANJE RADNIKA

Članak 9.

(1) Poslodavac koji s ciljem očuvanja radnih mjesta, na temelju programa za očuvanje radnih mjesta iz članka 4. stavka 1. podstavka 2. ovoga Zakona, provodi ili ima utvrđen program obrazovanja ili osposobljavanja radnika tijekom razdoblja u kojem ne rade iz opravdanih razloga, može koristiti potporu za obrazovanje ili osposobljavanje tih radnika.

(2) Potpora za obrazovanje ili osposobljavanje radnika iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se u visini novčane pomoći koju nezaposlenoj osobi isplaćuje Zavod tijekom razdoblja provedenog na obrazovanju ili osposobljavanju prema posebnom propisu, te naknade nastalih putnih troškova.

(3) Tijekom trajanja razdoblja obrazovanja ili osposobljavanja, poslodavac je dužan radniku koji ne radi iz opravdanih razloga, isplaćivati iznos potpore u visini određenoj stavkom 2. ovoga članka i naknadu plaće u skladu s općim propisom o radu umanjenu za iznos te potpore, te na ukupno isplaćeni iznos obračunati i uplatiti poreze i doprinose u skladu s posebnim propisima.

(4) Radnik za kojeg se koristi potpora iz stavka 1. ovoga članka, u razdoblju u kojem ne radi, a uključen je u program obrazovanja ili osposobljavanja, ne može primati ukupan iznos iz stavka 3. ovoga članka, koji bi bio viši od iznosa plaće koju bi primio da radi, niti manji od iznosa minimalne plaće u skladu s posebnim propisom.

(5) Ako je radnik za kojeg se koristi potpora tijekom trajanja razdoblja u kojem iz opravdanih razloga ne radi, opravdano spriječen sudjelovati u programu obrazovanja ili osposobljavanja zbog privremene nesposobnosti za rad ili korištenja roditeljskih prava u skladu s posebnim propisom, za to vrijeme nema pravo na isplatu potpore u visini određenoj stavkom 2. ovoga članka.

Članak 10.

(1) Radnik za kojeg se koristi potpora iz članka 9. ovoga Zakona, dužan je tijekom trajanja potpore sudjelovati u programu obrazovanja ili osposobljavanja u skladu, u opsegu i na način utvrđenim u tom programu.

(2) Radnik koji tijekom trajanja obrazovanja ili osposobljavanja bez opravdanog razloga prekine obrazovanje ili osposobljavanje, dužan je u roku od trideset dana od dana njihovog prekida, po pozivu Zavoda vratiti cjelokupni iznos potpore koju je do dana prekida ostvario temeljem članka 9. ovoga Zakona.

(3) Nakon završenog trajanja programa obrazovanja ili osposobljavanja, radnik za kojega je korištena potpora iz članka 9. ovoga Zakona, dužan se po pozivu poslodavca vratiti na rad.

(4) Radnik koji se u slučaju iz stavka 3. ovoga članka iz neopravdanog razloga ne vrati na rad dužan je, u roku od trideset dana od dana odbijanja povratka na rad po pozivu Zavoda, vratiti cjelokupan iznos potpore koju je ostvario temeljem članka 9. ovoga Zakona.

V. KORIŠTENJE POTPORA

Članak 11.

(1) Poslodavac može potpore iz članaka 8. i 9. ovoga Zakona koristiti za sve radnike ili samo za radnike pojedine organizacijske jedinice, koji su obuhvaćeni sadržajem programa za očuvanje radnih mjesta iz članka 5. i članka 6. ovoga Zakona.

(2) Poslodavac ne može istovremeno za iste radnike koristiti potpore iz članaka 8. i 9. ovoga Zakona.

Članak 12.

(1) Potporu iz članka 8. ovoga Zakona, poslodavac može koristiti za razdoblje skraćenog radnog vremena u trajanju od najduže dvanaest mjeseci u razdoblju od tri godine.

(2) Potpore iz stavka 1. ovoga članka ne moraju se koristiti u neprekinutom razdoblju niti u jednakoj visini.

(3) Potporu iz članka 9. ovoga Zakona poslodavac može za istog radnika koristiti u trajanju od najduže šest mjeseci.

Članak 13.

(1) Poslodavac koji koristi potporu iz članaka 8. i 9. ovoga Zakona, u razdoblju korištenja potpore dužan je:

- 1) radnicima redovito isplaćivati plaću, odnosno naknadu plaće,
- 2) podmirivati obvezne doprinose i poreze prema posebnom propisu.

(2) Poslodavac koji koristi potporu iz članaka 8. i 9. ovoga Zakona, dužan je po prestanku korištenja potpore, u radnom odnosu zadržati radnike za koje je koristio potporu, u vremenskom razdoblju od najmanje polovice razdoblja korištenja potpore.

(3) Iznimno, poslodavac nije dužan u radnom odnosu zadržati radnike za koje je koristio potporu, odnosno zadržati ih u vremenskom razdoblju iz stavka 2. ovoga članka, ako zbog nastupa izvanrednih okolnosti koje nije mogao predvidjeti niti otkloniti, prestane potreba za radom tih radnika.

(4) Obveza poslodavca da u radnom odnosu zadrži radnika iz stavka 2. ovoga članka ne odnosi se na radnike kojima radni odnos prestane po sili zakona, sporazumom sklopljenim između radnika i poslodavca, izvanrednim otkazom zbog osobito teške povrede iz radnog odnosa ili otkazom uvjetovanim skrivljenim ponašanjem radnika.

(5) Poslodavac koji koristi potpore iz članaka 8. i 9. ovoga Zakona, u razdoblju korištenja potpore ne smije:

1) zaposliti radnika za obavljanje onih poslova koje mogu obavljati radnici za koje prima potporu,

2) odrediti prekovremeni rad radnicima koji kod poslodavca u istoj organizacijskoj jedinici obavljaju iste poslove kao i radnici za koje poslodavac koristi potporu,

3) koristiti rad ustupljenih radnika, odnosno povremeni rad redovitih učenika ili rad redovitih studenata, za obavljanje onih poslova koje mogu obavljati radnici za koje prima potporu,

4) isplaćivati nagrade, bonuse, stimulacije, odnosno druga davanja u naravi ili novcu članovima upravnih, odnosno nadzornih tijela poslodavca, odnosno osobama koje obavljaju upravljačke ili nadzorne poslove poslodavca, a koji se ne odnose na redovno poslovanje poslodavca.

(6) Poslodavac koji koristi potpore iz članaka 8. i 9. ovoga Zakona za radnike jedne organizacijske jedinice, a ima potrebu novog zapošljavanja u drugoj organizacijskoj jedinici za koje ne koristi potporu, u toj organizacijskoj jedinici može zaposliti novog radnika samo za obavljanje onih poslova koje ne mogu obaviti radnici za koje se koristi potpora ili iz objektivnih razloga ti radnici nisu u mogućnosti obavljati te poslove.

Članak 14.

(1) Zahtjev za dodjelu potpore iz članaka 8. i 9. ovoga Zakona, poslodavac podnosi Zavodu, prema sjedištu poslodavca ili sjedištu organizacijske jedinice za koju se traži potpora.

(2) Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka poslodavac je dužan priložiti dokaze o ispunjavanju uvjeta iz članaka 4., 5. i 6. ovoga Zakona i Izjavu o svim dodijeljenim iznosima potpora male vrijednosti do dana podnošenja zahtjeva.

(3) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka podnosi se na propisanom obrascu.

(4) O zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka Zavod odlučuje rješenjem na temelju prethodnog mišljenja Povjerenstva iz članka 15. ovoga Zakona.

(5) Žalba protiv rješenja iz stavka 4. ovoga članka ne zadržava izvršenje rješenja.

(6) O žalbi protiv rješenja iz stavka 4. ovoga članka odlučuje ministarstvo nadležno za rad.

(7) Ministar nadležan za rad će pravilnikom propisati oblik i sadržaj obrasca iz stavka 3. ovoga članka.

Članak 15.

(1) Povjerenstvo za davanje prethodnog mišljenja za dodjelu potpore iz članaka 8. i 9. ovoga Zakona ima pet članova i pet zamjenika članova, koje će imenovati ministar nadležan za rad, i to:

- 1) tri člana i tri zamjenika na prijedlog Zavoda,
- 2) jednog člana i jednog zamjenika na pisani prijedlog udruga sindikata više razine kojima je, u skladu s posebnim propisom, reprezentativnost utvrđena na nacionalnoj razini,
- 3) jednog člana i jednog zamjenika na pisani prijedlog udruge poslodavaca više razine, kojoj je, u skladu s posebnim propisom, reprezentativnost utvrđena na nacionalnoj razini.

(2) Povjerenstvo će na prvoj sjednici izabrati predsjednika i njegovog zamjenika te donijeti poslovnik o svom radu.

(3) Zavod osigurava uvjete, administrativnu podršku i potrebna sredstva za rad Povjerenstva.

Članak 16.

(1) Na temelju izvršnog rješenja iz članka 14. stavka 4. ovoga Zakona, poslodavac i Zavod će sklopiti ugovor o dodjeli potpore kojim se uređuje vrsta potpore, trajanje, visina, način i rokovi plaćanja, te međusobna prava i obveze ugovornih stranaka.

(2) Poslodavac je dužan, pri potpisivanju ugovora iz stavka 1. ovoga članka, Zavodu predati bjanko zadužnicu kao instrument osiguranja tražbine s pretpostavljenim iznosom koji odgovara visini ugovorenih sredstava.

(3) U razdoblju korištenja potpore iz članaka 8. i 9. ovoga Zakona, poslodavac je Zavodu, na njegov zahtjev, dužan dostaviti podatke o broju radnika za koje koristi potporu i kojima isplaćuje plaću, odnosno naknadu plaće.

Članak 17.

(1) Poslodavac je, nakon potpisivanja ugovora iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona, Zavodu dužan najkasnije osam dana prije dospijeca isplate plaće za prethodni mjesec dostavljati popis radnika i obračun traženog iznosa potpore za svakog radnika, te datum dospijeca isplate plaće radnicima.

(2) Zavod je dužan po primitku podataka iz stavka 1. ovoga članka, potporu iz članaka 8. i 9. ovoga Zakona poslodavcu isplatiti najkasnije do dana isplate plaće radnicima.

Članak 18.

Potpore iz članaka 8. i 9. ovoga Zakona Zavod isplaćuje poslodavcu na teret sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske.

Članak 19.

Postupanje poslodavca protivno odredbama ovoga Zakona osnova je za ukidanje rješenja iz članka 14. stavka 4. ovoga Zakona i za raskid ugovora iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona, te obvezu vraćanja odobrenih i isplaćenih potpora, pokretanjem postupka prisilne ovrhe na temelju instrumenta osiguranja tražbine.

VI. NADZOR NAD PROVEDBOM ZAKONA

Članak 20.

Nadzor nad provedbom ovoga Zakona, u dijelu koji se odnosi na zapošljavanje, broj radnika i radno vrijeme, obavlja središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove inspekcije rada, a nadzor nad provedbom ovoga Zakona, u dijelu koji se odnosi na isplatu plaća i uplatu obveznih doprinosa i poreza prema posebnom propisu, obavlja središnje tijelo državne uprave nadležno za financijske poslove.

VII. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 21.

(1) Novčanom kaznom od 100.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba:

1) ako po prestanku korištenja potpore ne zadrži u radnom odnosu radnike za koje je koristio potporu u vremenskom razdoblju od najmanje polovice razdoblja korištenja potpore, osim ako zbog nastupa izvanrednih okolnosti koje nije mogao predvidjeti niti otkloniti, prestane potreba za radom tih radnika (članak 13. stavak 2.),

2) ako u razdoblju korištenja potpore zaposli radnika za obavljanje onih poslova koje mogu obavljati radnici za koje prima potporu, ili odredi prekovremeni rad radnicima koji kod poslodavca u istoj organizacijskoj jedinici obavljaju iste poslove kao i radnici za koje poslodavac koristi potporu, ili koristi rad ustupljenih radnika, odnosno povremeni rad redovitih učenika ili rad redovitih studenata za obavljanje onih poslova koje mogu obavljati radnici za koje prima potporu, ili isplaćuje nagrade, bonuse ili stimulacije ili druga davanja u naravi ili novcu članovima upravnih, odnosno nadzornih tijela poslodavca, odnosno osobama koje obavljaju upravljačke ili nadzorne poslove poslodavca, a koji se ne odnose na redovno poslovanje poslodavca (članak 13. stavak 5.),

3) ako koristi potpore za radnike jedne organizacijske jedinice, a ima potrebu zapošljavanja novog radnika u drugoj organizacijskoj jedinici za koju ne koristi potporu, u toj organizacijskoj jedinici zaposli novog radnika za obavljanje onih poslova koje mogu obaviti radnici za koje prima potporu (članak 13. stavak 6.),

4) ako nakon potpisivanja ugovora, Zavodu najkasnije osam dana prije dospijeca isplate plaće za prethodni mjesec, ne dostavi popis radnika, ili obračun traženog iznosa potpore za svakog radnika, ili datum dospijeca isplate plaće radnicima ili dostavi netočne podatke (članak 17. stavak 1.).

(2) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 40.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se poslodavac fizička osoba i odgovorna osoba pravne osobe.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 22.

Od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, na radnike za koje se koristi potpora iz članka 8. i 9. ovoga Zakona, ne primjenjuje se odredba o najpovoljnijem pravu propisana općim propisom o radu.

Članak 23.

Pravilnik iz članka 7. stavka 2. i članka 14. stavka 7. ovoga Zakona, ministar nadležan za rad donijet će u roku od petnaest dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 24.

Ministar nadležan za rad će u roku od trideset dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti odluku o imenovanju Povjerenstva iz članka 15. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 25.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE NJIME RJEŠAVAJU

a) Ocjena stanja

Zbog negativnih utjecaja gospodarske i financijske krize na zaposlenost i trendove kretanja na tržištu rada, Republika Hrvatska već petu godinu zaredom bilježi smanjenje stope zaposlenosti i rast stope i broja nezaposlenih. Stopa zaposlenosti stanovništva u dobi od 15. do 64. godine života smanjila se s 50,7% u 2012. na 49,2% u 2013. godini. Stopa zaposlenosti stanovništva u dobi od 20. do 64. godine života pala je s 55,4% na 53,9%.

Smanjenje zaposlenosti popraćeno je povećanjem nezaposlenosti. Stopa nezaposlenosti povećala se s 15,9% u 2012. na 17,2% u 2013. godini. Stopa nezaposlenosti muškaraca porasla je sa 16,2% na 17,8%, dok se stopa nezaposlenosti žena povećala s 15,6% na 16,6%. Stopa nezaposlenosti mlade radne snage u dobi od 15. do 24. godine porasla je s 43,0% na 49,7%. Stopa nezaposlenosti povećala se, dakle, kod svih spolnih i dobnih skupina. Registrirana nezaposlenost također se povećala u 2013. godini. U usporedbi s prethodnom godinom, prosječan broj nezaposlenih porastao je 6,4%.

Ukupna negativna makro ekonomska kretanja, koja već duži period ukazuju na pad bruto domaćeg proizvoda, pad industrijske proizvodnje, rast bruto inozemnog duga i smanjenje opće potrošnje, uzrokovala su potrebna restrukturiranja gospodarstva i pritom uzrokovala brojna otpuštanja zaposlenih radnika. Velik broj novo prijavljenih osoba u evidenciju nezaposlenih ušao je izravno iz prekinutog radnog odnosa, odnosno zbog otkaza ugovora o radu koji su bili poslovno uvjetovani, uključeni u programe zbrinjavanja viška ili uzrokovani otvaranjem stečajnih postupaka, a što je dodatno opteretilo troškove državnog proračuna zbog ostvarivanja prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti i isplaćenih osiguranih potraživanja u slučajevima stečaja, kako je prikazano u tablicama koje slijede.

Tablica 1. Novo prijavljeni zbog poslovno uvjetovanog otkaza, stečaja i likvidacije

Kalendarska godina	Broj novo prijavljenih tijekom te godine	Od toga broj korisnika naknade	Isplaćeno naknada za ukupno razdoblje primanja
2009.	65.841	61.863	769.524.699
2010.	67.621	63.886	708.949.682
2011.	51.378	47.644	492.324.046
2012.	55.437	51.444	540.815.311
2013.	51.648	46.193	437.327.059
Sveukupno	291.925	271.030	2.948.940.797

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Tablica 2. Isplaćena osigurana radnička potraživanja u slučaju stečaja poslodavca

Kalendarska godina	Broj isplaćenih zahtjeva	Iznos isplaćenih zahtjeva	Povrat isplaćenih zahtjeva u toj godini	Udio povrata sredstava
--------------------	--------------------------	---------------------------	---	------------------------

2009.	2.734	42.930.000	11.900.000	27,72%
2010.	6.789	84.160.000	10.370.000	12,32%
2011.	4.229	64.320.000	7.480.000	11,64%
2012.	4.031	65.800.000	15.050.000	22,87%
2013.	6.550	104.882.767	5.828.410,33	5,56%
Sveukupno	24.333	362.092.767	50.628.410,33	13,98%

Izvor: Agencija za zaštitu radničkih potraživanja u slučaju stečaja poslodavca

Potpore za očuvanje radnih mjesta kao institut financijske podrške poduzetnicima u privremenim poteškoćama, a koje su uvjetovane gospodarskom krizom uvodi se na hrvatsko tržište rada u 2009. godini donošenjem Zakona o potpori za očuvanje radnih mjesta (Narodne novine, broj 94/2009 i 88/2010), s primjenom do 31. prosinca 2010. godine.

Zakon je postavljao kompleksne kriterije za korištenje potpore, a to je prije svega dokaz da poduzetnik u 2007. i u prvoj polovici 2008. godine nije poslovao s gubitkom i da u trenutku podnošenja zahtjeva ima podmirene obveze na ime javnih davanja (poreze, doprinose, prireze). Zakonom su ujedno poslodavci bili ograničeni uvjetima korištenja potpore u odnosu na potreban broj radnika i razdoblje u kojem su bili dužni zadržati određeni broj radnika u radnom odnosu u razdoblju korištenja potpore. Pritom je poslodavac u razdoblju korištenja potpore bio onemogućen provoditi odgovarajuća restrukturiranja s ciljem opstanka na tržištu, a što je posljedično utjecalo na neatraktivnost korištenja potpora. Poslodavac je trebao donijeti program za rad u punom radnom vremenu kraćem od 40 sati tjedno u kojem se obrazlažu razlozi uvođenja tjednog fonda od 32 radna sata, mjere koje je poduzeo i koje će poduzeti s ciljem zadržavanja radnih mjesta, trajanje programa i broj očuvanih radnih mjesta. Dakako, tražila se suglasnost svih radnika ili predstavnika radnika na program. Poslodavcu se refundirao trošak do 20% razlike plaće i doprinosa na plaću radnika prije skraćivanja radnog vremena, a potporu je bilo moguće koristiti u razdoblju od 14. kolovoza 2009. do 30. lipnja 2010. godine, i to za razdoblje od 3 mjeseca, odnosno u maksimalnom trajanju od 6 mjeseci. Do kraja 2009. godine zaprimljena su 4 zahtjeva za korištenje potpore za očuvanje radnih mjesta za 236 osoba, od čega je odobrena potpora za 27 osoba uz trošak od 47.324,69 kuna.

Osim toga, Zakonom nije bilo regulirano pravo na korištenje potpore za obrazovanje i osposobljavanje za vrijeme dok radnici iz opravdanog razloga ne rade.

Usprkos jakoj javnoj promidžbi ovoga Zakona njime nisu ostvareni očekivani rezultati jer poslodavci nisu iskazali dostatan interes za korištenje propisanih potpora iz niza otežavajućih razloga, kao što su: program skraćivanja radnog vremena nije odobren od strane radničkog vijeća, odnosno sindikalnog povjerenika, nemogućnost umanjivanja minimalne plaće koju su poslodavci isplaćivali, poslodavci su već koristili potpore po drugim izvorima i dr. S obzirom da Zakon nije polučio očekivane rezultate bilo je neophodno izmijeniti kriterije i uvjete za dodjelu potpora za očuvanje radnih mjesta s ciljem omogućavanja većem broju poslodavaca da primjenom instituta skraćivanja radnog vremena održe punu zaposlenost.

Tako su u srpnju 2010. godine izmjenama Zakona o potpori za očuvanje radnih mjesta (Narodne novine, broj 88/2010) kriteriji za dodjelu potpore ublaženi, te je ona postala dostupnija i poslodavcima koji imaju rješenje o obročnoj uplati dugovanja na ime javnih davanja. Iako su kriteriji ublaženi, ni u toj godini nisu polučeni bolji rezultati od onih iz prethodne godine jer je podneseno svega 3 zahtjeva za korištenje ove potpore za ukupno 67 osoba, no niti jedan nije odobren.

Po prestanku važenja Zakona, potpore za očuvanje radnih mjesta postaju dio provedbenih aktivnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje po mjerama iz Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja za 2011. i 2012. godinu, u okviru strateškog prioriteta 3.6. Poboljšati prilagodljivost radnika i poduzeća. Mjera je usmjerena prema radniku te se sufinancira razlika neto plaće radnika prije i nakon uvođenja programa rada u punom radnom vremenu kraćem od 40 sati tjedno, a najviše do 20% iznosa razlike. Poslodavac je u obvezi obračunati i uplatiti doprinose prema plaći prije provedbe programa. Dana 15. studenoga 2012. godine Vlada Republike Hrvatske je donijela Odluku o produženju primjene Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja za 2011. i 2012. godinu, do 1. srpnja 2013. godine, te na prijedlog Ministarstva rada i mirovinskoga sustava, 6. lipnja 2013. godine donosi Odluku o produženju Nacionalnog plana do 31. prosinca 2013. godine, pa se ova mjera nastavila koristiti i tijekom 2013. godine.

Provedbeni rezultati tijekom prve dvije godine primjene (533 osobe u 2011. i 170 u 2012. godini) upućivali su na nužnost promjene i usklađivanje mjere prema potrebama poslodavaca u privremenim poteškoćama, te je ista s početkom 2013. godine uvrštena u paket mjera "Važno je očuvati radno mjesto" usmjerenih na poslodavce u teškoćama. Unutar ovoga paketa mjera poslodavcima se financijskom potporom, uključujući potporu za očuvanje radnih mjesta i u vremenu privremenih teškoća omogućava zadržavanje kvalificiranih radnika, te su olakšane procedure vezane uz korištenje u odnosu na prijašnje godine jer su ukinuta ograničenja koja su ranije postojala. U 2013. godini podnesena su 32 zahtjeva, od čega je odobreno 11 zahtjeva za 1.310 osoba u ukupnom iznosu od 2.246.103,39 kuna.

Tablica 3. Iskorištene potpore za očuvanje radnih mjesta

Kalendarska godina	Broj poslodavaca korisnika	Uključen broj osoba	Prosječno trajanje u mjesecima	Ukupno isplaćenih sredstava	Prosječan trošak po osobi
2009.	2	27	4,5	47.324,69	1.752,77
2010.	0	0	0	0	0
2011.	2	533	4,5	3.167.887,76	5.943,50
2012.	1	170	3	232.481,18	1.367,54
2013.	9	1310	6	2.246.103,39	1.714,58
Sveukupno	14	2040	4,5	5.693.797,02	2.791,07

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Potpore za usavršavanje koja se provodi kroz mjeru aktivne politike zapošljavanja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, odnosno obrazovanjem zaposlenih, državna je potpora namijenjena obrazovanju novozaposlenih radnika koji nemaju odgovarajuću stručnost i kvalificiranost za obavljanje poslova na kojima su zaposleni i za zaposlene radnike s ciljem zadržavanja radnog mjesta kada poslodavac prelazi na nove proizvodne programe ili uvodi više tehnologije i standarde.

Sufinanciranje troškova obrazovanja (obuke) novozaposlenih osoba i osoba kojima prijeti gubitak radnog mjesta usklađeno je s nacionalnim zakonodavstvom i smjernicama Europske unije u području potpora za usavršavanje. Poslodavci mogu ostvariti potpore za usavršavanje za novozaposlene radnike ukoliko dokažu potrebu i svrhu provedbe obuke na radnom mjestu (nedostatak stručne radne snage na tržištu rada), kao i druge stručne i materijalne uvjete za provedbu planiranog usavršavanja. Za provođenje obuke zaposlenih radnika poslodavac treba dokazati uvođenje novih proizvodnih programa, viših tehnologija ili

standarda proizvodnje, kao i razinu kvalificiranosti postojećih radnika. Poslodavcima se odobrava 70% troškova usavršavanja za opće usavršavanje, odnosno znanja i vještine koje mogu poslužiti općenito na tržištu rada i kod drugih poslodavaca, te 35% za posebno usavršavanje, odnosno specijalistička znanja vezana samo uz tog poslodavaca. Isplatom sredstava za usavršavanje poslodavac preuzima obvezu zadržavanja u radnom odnosu narednih 12 mjeseci radnika za kojeg je sufinancirana obuka. Ukoliko dođe do otkaza ugovora o radu poslodavac je u obvezi primiti zamjensku osobu iz evidencije nezaposlenih, ili izvršiti povrat isplaćenih sredstava. Opravdani troškovi usavršavanja su: troškovi predavača, putni troškovi predavača i polaznika, uključujući i smještaj, drugi tekući troškovi kao što su materijali i potrošna roba izravno vezani uz projekt, amortizacija alata i opreme u opsegu u kojem se isključivo koriste za projekt usavršavanja, te troškovi usmjeravanja i savjetovanja u vezi s projektom usavršavanja.

Općenito, uključivanjem osoba u obrazovanje potiče se cjeloživotno učenje, čime se utječe na podizanje razine zapošljivosti nezaposlenih osoba, a kod zaposlenih na podizanje razine učinkovitosti i produktivnosti na radu te zadržavanje statusa zaposlenosti u dužem vremenu, a naročito osoba niže razine obrazovanja i starije životne dobi. Zaposlene osobe uključuju se u programe usavršavanja (obuke) s ciljem zadržavanja radnog mjesta kada poslodavac prelazi na novi proizvodni program, više tehnologije ili usklađivanje prema standardima Europske unije. Programi usavršavanja (obuke) za novozaposlene i zaposlene radnike nisu prilagođeni starijim radnicima, već slijede politiku poslodavaca za visokom produktivnošću i konkurentnošću, stoga je potrebno djelovati na osvježavanje poslodavaca da ulažu u usavršavanje starijih radnika, kao i rad na prilagodbi programa obrazovanja.

Za razliku od potpore za zapošljavanje koju uglavnom koriste mali i mikro poslodavci, potpore za usavršavanje koriste srednji i veliki poslodavci. Veliki poslodavci usavršavanje radnika mogu interno organizirati jer imaju odgovarajuću infrastrukturu i stručne kadrove koji svoja znanja i vještine stečene kroz formalne i druge oblike mogu prenijeti na druge osobe.

Ova mjera provodi se u istom obliku, odnosno za iste ciljane skupine, u istom intenzitetu i vrsti opravdanih troškova (opće i posebno usavršavanje) još od 2008. godine. Promatrajući kretanja korištenja ove mjere u razdoblju od 2009. do 31. listopada 2013. godine, može se uočiti da se sve do kraja 2012. godine uključuje podjednak broj osoba (u 2009. godini 644 osobe, u 2010. godini 614 osoba, a u 2011. godini 632 osobe). U 2012. godini broj osoba koje su obrazovane uz potporu naglo opada (u 2012. godini uz potporu obrazovanja 121 osoba, odnosno 80% osoba manje no prethodne godine). S obzirom da je do kraja 2013. godine u mjeru obrazovanja zaposlenih uključeno 287 osoba, ovo predstavlja izrazito povećanje broja osoba u odnosu na cijelu 2012. godinu, ali je to još uvijek manje u odnosu na razdoblje od 2009. do 2011. godine.

Tablica 4. Iskorištene potpore za obrazovanje zaposlenih

Kalendarska godina	Broj poslodavaca korisnika	Uključen broj osoba	Prosječno trajanje u mjesecima	Ukupno isplaćenih sredstava	Prosječan trošak po osobi
2009.	27	644	3	3.464.967,63	5.380,38
2010.	33	614	2	2.900.087,63	4.723,27
2011.	32	632	2,5	1.765.394,90	2.793,35
2012.	14	121	2,5	574.018,24	4.743,95
2013.	13	287	4	1.300.927,14	4.532,85

Sveukupno	119	2.298	14	10.005.395,54	4.353,96
-----------	-----	-------	----	---------------	----------

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Nepovoljna gospodarska kretanja u Republici Hrvatskoj nastavljena su i u 2013. godini, što se negativno odražava i na kretanja na tržištu rada. Bruto domaći proizvod (BDP) u 2013. godini realno je smanjen za 1%, što je proizašlo iz njegova realnog smanjenja u sva četiri tromjesečja (-1,5% u prvom, -0,7% u drugom, -0,6% u trećem i -1,2% u četvrtom u odnosu na isto tromjesečje 2012. godine), pri čemu je najmanji pad, pod utjecajem uspješne turističke sezone, zabilježen u trećem tromjesečju. Daljnji pad BDP-a uzrokovan je nastavkom pada domaće potražnje, prvenstveno osobne potrošnje, ali i realnog pada ukupne vrijednost izvoza roba i usluga pod utjecajem negativnog trenda robnog izvoza.

U kontekstu cjelokupne reforme radnog zakonodavstva, slijedeći pozitivna iskustva drugih država članica Europske unije koje su zakonodavstvom uredile ovo područje, te uz potporu socijalnih partnera, pristupilo se izradi novog zakona o potporama za očuvanje radnih mjesta kojim se, u odnosu na raniji Zakon, uvodi niz poboljšanja koja bi trebala potaknuti poslodavce da koriste potpore i očuvaju radna mjesta, a radnicima omogućiti da poboljšaju svoju zapošljivost i položaj na tržištu rada.

b) Osnovna pitanja koja se uređuju predloženim zakonom

Slijedom podataka iznesenih u ocjeni stanja o negativnim kretanjima na tržištu rada, ovim je zakonom potrebno ciljanim i učinkovitim potporama za očuvanje radnih mjesta i potporama za obrazovanje/osposobljavanje radnika, omogućiti poslodavcima zadržavanje radnika u radnom odnosu i tijekom privremenih poteškoća u poslovanju i privremenog smanjivanja te pada poslovnih aktivnosti, čime će se posljedično riješiti problem ulaska u nezaposlenost onih radnika koji bi ostvarenjem tih potpora zadržali svoje radno mjesto te problem gubitaka radnih mjesta tijekom restrukturiranja, posebno u djelatnosti prerađivačke industrije, trgovine i građevinarstva te uz njega vezanog problema povećanih troškova poslodavaca i državnog proračuna za naknade i potraživanja radnika, kao i problem povećanja socijalnih rizika zbog ugrožene socijalne sigurnosti radnika i mogućnosti narušavanja socijalnog mira zbog nedostatnog utjecaja radničkih predstavnika ili sindikata na postupke vezane uz korištenje potpora.

Stoga je ovim zakonom potrebno urediti uvjete, visinu i način ostvarivanja potpora za očuvanje radnih mjesta, skraćivanjem punog radnog vremena i obrazovanjem ili osposobljavanjem radnika tijekom razdoblja u kojem ne rade iz opravdanih razloga. S tim ciljem, ovim se zakonom uređuju sljedeća pitanja:

- propisuju se poslodavci koji mogu, kao i oni koji ne mogu koristiti potpore;
- propisuju se uvjeti pod kojima se mogu dodijeliti potpore za radnika;
- propisuje se obvezni sadržaj programa za očuvanje radnih mjesta radnika;
- definira se institut skraćenog punog radnog vremena i visina potpore za radnika;
- definira se potpora za obrazovanje i osposobljavanje i njezina visina, te prava i obveze radnika i poslodavca tijekom razdoblja korištenja potpore;
- propisuje se način korištenja i raspon trajanja razdoblja korištenja potpora;
- za vrijeme trajanja korištenja potpora propisuju se posebne obveze poslodavcu;
- propisuje se postupak za dodjelu potpore i nadležna tijela koja ga provode;
- definira se izvor sredstava za isplate potpora;
- propisuju se tijela nadležna za provedbu nadzora nad primjenom propisa;

- propisuju se uvjeti za raskid ugovora i povrat isplaćenih potpora;
- propisuju se novčane kazne za prekršaje poslodavca;
- izuzima se primjena povoljnijeg prava na radnike tijekom razdoblja korištenja potpore za te radnike;
- propisuje se rok za imenovanje Povjerenstva.

c) Posljedice koje će donošenjem zakona proisteći

Donošenjem ovoga zakona ostvarit će se učinci na području rada i zapošljavanja, kao što je prestanak negativnih trendova ulaska u nezaposlenost onih osoba čija su radna mjesta mogla biti očuvana, te povećanje razine korištenja potpora i njihova bolja ciljanost, posebno u odnosu na radno intenzivne sektore, i to utvrđivanjem realnih kriterija za korištenje potpora, kao što su uvjeti, visina i način ostvarivanja, a također, ovim se zakonom postižu i značajni gospodarski, socijalni i financijski učinci.

Gospodarski učinci odražavat će se na održanje zaposlenosti i radnih mjesta tijekom restrukturiranja, posebice u sektoru prerađivačke industrije, trgovine i građevinarstva, kao i na ubrzano restrukturiranje i pozitivni utjecaj na pojedine gospodarske subjekte, industrijske sektore, a time i na gospodarstvo u cjelini.

Socijalni učinci su naročito značajni jer se odražavaju na očuvanje socijalne sigurnosti radnika i njihovih obitelji, jačanje utjecaja predstavnika radnika ili sindikata na postupke utvrđivanja uvjeta za korištenje potpora, a time i na osiguranje socijalnog mira.

Financijski će učinci biti smanjenje troškova otkazivanja ugovora o radu poslodavcima i smanjenje troškova državnog proračuna za novčane naknade i osigurana potraživanja radnika, kao i bolja ciljanost i mogućnost prenamjene financijskih sredstava državnog proračuna za sredstva namijenjena potporama, pa bi se time mogla očekivati i mogućnost manjih ušteda sredstava državnog proračuna, iako uštede nije moguće točno identificirati.

Dakle, posljedice koje se donošenjem ovoga zakona očekuju su da se tijekom privremenih poteškoća u poslovanju i privremenog smanjivanja i pada poslovnih aktivnosti poslovnih subjekata - poslodavaca, postigne odgovarajuća razina motiviranosti poslodavaca i radnika da u što većem opsegu koriste potpore za očuvanje radnih mjesta skraćivanjem punog radnog vremena i obrazovanjem i osposobljavanjem radnika koji privremeno ne rade iz opravdanih razloga, umjesto da se restrukturiranje poslodavaca provodi prvenstveno smanjivanjem broja zaposlenih radnika te u vezi s time, spriječi ulazak u nezaposlenost onih radnika koji bi ostvarenjem potpore očuvali i zadržali svoje radno mjesto, odnosno koji bi stekli potrebna znanja i vještine za promjenu radnog mjesta i zapošljavanje u kratkom roku. Naime, podaci ukazuju da je od 282.448 radnika koji su ušli u evidenciju nezaposlenih iz radnog odnosa njih 144.596 zaposleno, od čega 115.826 osoba unutar razdoblja od 12 mjeseci nezaposlenosti. S obzirom da je od ukupnog broja ove skupine nezaposlenih, svega 9.885 osoba objavljeno iz evidencije nezaposlenih zbog ostvarenog prava na mirovinu, ocjenjuje se da će boljim sustavom potpora biti moguće očuvati radna mjesta barem jednog dijela nezaposlenih koji su nakon ulaska u evidenciju nezaposlenih ostvarili novo zapošljavanje u kratkom roku.

Tablica 5. Zapošljavanje osoba koje su u nezaposlenost ušle zbog poslovno uvjetovanog otkaza, stečaja ili likvidacije

Godina ulaska	Broj zaposlenih	Do 3 mjeseca	Do 6 mjeseci	Do 9 mjeseci	Do 12 mjeseci	Do 2 godine	Više od 2 godine
2009.	35.866	8.820	8.538	5.476	3.106	6.393	3.533
2010.	37.130	9.307	9.403	5.818	3.313	6.659	2.630
2011.	29.044	8.405	7.443	4.604	2.361	5.367	864
2012.	28.377	9.184	8.076	4.962	2.853	3.302	0
2013.	14.179	7.730	4.558	1.445	424	22	0
Sveukupno	144.596	43.446	38.018	22.305	12.057	21.721	7.027

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Uređenjem novog sustava potpora moglo bi se postići da se kroz institute skraćivanja punog radnog vremena do 40%, odnosno do 16 radnih sati tjedno, očuva zaposlenost i radna mjesta u razdobljima smanjenih poslovnih aktivnosti i smanjene potrebe za radom radnika, koja bi mogla dovesti do otpuštanja dijela radnika. Mjerom obrazovanja i osposobljavanja radnika u razdobljima kada ne rade iz opravdanih razloga, odnosno kada za njihovim radom nema potrebe te su na tzv. čekanju, omogućilo bi se poslodavcu da zbog restrukturiranja, promjene u poslovanju ili tehnološkim i poslovnim procesima očuva zaposlenost, na način da se ti radnici obrazuju, odnosno osposobe za potrebe njegovog poslovnog procesa ili da steknu znanja i vještine tražene na tržištu rada, kako bi bili zapošljiviji u slučaju otkaza ugovora o radu. Predloženim potporama očekuje se očuvati barem 2% onih radnih mjesta s kojih su radnici nakon kratkog vremena boravka u nezaposlenosti ostvarili novo zapošljavanje, odnosno oko 2.000 radnih mjesta.

Visina mogućih potpora usklađena je s odgovarajućim mjerama aktivne politike zapošljavanja i propisanim pravima koje ostvaruju nezaposlene osobe. Zahvaljujući potpori radnik neće izgubiti radno mjesto. Potporom koja je usmjerena na radnika isplaćuje se razmjerni dio iznosa plaće za broj radnih sati za koje je radniku skraćeno radno vrijeme, a najviše do iznosa minimalne plaće. Minimalna plaća, temeljem Zakona o minimalnoj plaći (Narodne novine, broj 39/2013) i Uredbe o visini minimalne plaće (Narodne novine, broj 51/2013) do 31. prosinca 2013. godine je iznosila 2.984,78 kuna, a temeljem Uredbe o visini minimalne plaće (Narodne novine, broj 156/2013) od 1. siječnja do 31. prosinca 2014. godine iznosi 3.017,61 kuna, dok novčana pomoć tijekom razdoblja obrazovanja, temeljem Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (Narodne novine, broj 80/2008, 121/2010, 25/2012, 118/2012 i 153/2013) iznosi 50% minimalne neto plaće.

Potpora za skraćivanje radnog vremena utvrđuje se kao razmjerni dio iznosa plaće za broj radnih sati za koje je radniku skraćeno radno vrijeme, a najviše do iznosa minimalne plaće prema posebnom propisu. S ciljem usklađenih prava svih radnika u razdobljima kada ne rade, visina potpora je ujednačena na razini minimalne plaće jer se uz njezinu primjenu omogućuje ostvarivanje radnih prava u punom radnom vremenu. Cijeneći pritom i okolnost da je više od 50% osoba koje su u nezaposlenost ušle iz radnog odnosa ostalo bez radnog mjesta u djelatnostima prerađivačke industrije, građevinarstva i trgovine koje imaju nisku razinu plaća, najveći broj radnika koji bi mogli biti obuhvaćeni mjerom skraćivanja radnog vremena neće imati većih razlika u plaći prije i nakon skraćivanja radnog vremena.

Potpora za obrazovanje i osposobljavanje usklađena je s potporom koju tijekom obrazovanja i osposobljavanja ostvaruju nezaposlene osobe, odnosno radnici tijekom razdoblja obrazovanja ostvaruju svoju propisanu ili ugovorenu naknadu plaće, ali im dio u visini novčane pomoći, kao i nastale putne troškove vezane uz obrazovanje isplaćuje Hrvatski zavod za zapošljavanje.

S obzirom da su tijekom proteklih pet godina troškovi novčanih naknada za nezaposlene koji su u evidenciju nezaposlenih ušli zbog poslovno uvjetovanog otkaza, stečaja ili likvidacije poslodavca iznosili ukupno 2.948.940.797 kuna za 271.030 osoba, odnosno oko prosječnih 10.000 kuna godišnje po jednoj nezaposlenoj osobi ili 20.000.000 kuna za ciljane skupinu od 2.000 nezaposlenih osoba čija su radna mjesta predloženim potporama mogla biti očuvana, prenamjenom sredstava novčane naknade u predložene potpore moglo bi se utjecati na smanjivanje troškova novčanih naknada za vrijeme nezaposlenosti i moguće manje uštede sredstava u državnom proračunu na tim pozicijama. Pritom nije potrebno isticati sve druge povoljne socijalne učinke koji prate ostanak u svijetu rada, očuvanje radnog mjesta i plaće te zadržavanje socijalne sigurnosti radnika i njihovih obitelji.

Valja ujedno naglasiti da je jedan od ciljeva ovoga zakona propisati realne kriterije koje poslodavac mora ispunjavati kako bi ostvario potporu za radnika, omogućiti fleksibilnost u korištenju potpora, te mu tijekom i nakon ostvarivanja prava na korištenje potpore omogućiti restrukturiranje, s ciljem osiguravanja primjenjivosti zakona u praksi, što će za posljedicu imati očuvanje radnih mjesta i održavanje stope zaposlenosti. Zakonom se ujedno potiče suradnja poslodavca i predstavnika radnika na postizanju dogovora o načinu i mjerama za očuvanje radnih mjesta, čime se osigurava jačanje socijalnog partnerstva na razini poslodavca te osigurava socijalni mir.

II. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Propisuje se predmet Zakona i primjena Uredbe Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore, s obzirom na to da su potpora za skraćivanje punog radnog vremena i potpora za obrazovanje i osposobljavanje koje ovaj Zakon uređuje kao vrste potpora za očuvanje radnih mjesta, potpore male vrijednosti.

Uz članak 2.

Određuje se što se u smislu ovoga Zakona, smatra potporama za očuvanje radnih mjesta, potporom za skraćivanje punog radnog vremena radnika, potporom za obrazovanje ili osposobljavanje radnika, privremenim padom poslovnih aktivnosti, gubitkom u poslovanju, skraćivanjem radnog vremena te obrazovanjem ili osposobljavanjem radnika tijekom razdoblja u kojem ne rade iz opravdanih razloga. Također se određuje tko je u smislu ovoga Zakona poslodavac koji može biti korisnik potpore za očuvanje radnih mjesta.

Uz članak 3.

Propisuju se poslodavci koji ne mogu koristiti neku od Zakonom propisanih potpora i to: poslodavci koji se u smislu Uredbe iz članka 1. ovoga Zakona smatraju poduzetnikom koji djeluje u sektorima, odnosno djelatnostima koje su izuzete od primjene posebnih pravila o državnim potporama koja uređuju područje *de minimis* potpora, te poslodavci koji su korisnici potpora za zapošljavanje.

Uz članak 4.

Propisuju se uvjeti i kriteriji pod kojima se poslodavcu koji može biti korisnik potpore za očuvanje radnih mjesta može dodijeliti potpora, a to su: da je podmirio, odnosno regulirao podmirenje obveza za obvezne poreze i doprinose prema posebnom propisu prije podnošenja zahtjeva za dodjelu potpore, da je utvrdio program za očuvanje radnih mjesta, i to

sporazumom sklopljenim s radničkim vijećem, odnosno sindikatom, ako radničko vijeće nije utemeljeno.

Također se određuje da korisnik potpore može biti i poslodavac kojem će do završetka poslovne godine biti značajno smanjena poslovna aktivnost zbog neočekivanog, privremenog i dokazivog događaja, koja će uzrokovati privremeno smanjenu potrebu za zadržavanjem svih radnika poslodavca u punom radnom vremenu. Ako kod poslodavca nije utemeljeno radničko vijeće niti djeluje sindikat, poslodavac će o programu za očuvanje radnih mjesta biti dužan obavijestiti radnike na način kako to propisuje Zakon o radu.

Uz članak 5.

Propisuje se sadržaj programa za očuvanje radnih mjesta za korištenje potpore za skraćivanje radnog vremena radnika.

Uz članak 6.

Propisuje se sadržaj programa za očuvanje radnih mjesta za korištenje potpore za obrazovanje ili osposobljavanje u razdoblju tijekom kojeg radnik ne radi iz opravdanih razloga. Propisuje se kako se utvrđuje ukupan broj radnika i koji se radnici ne ubrajaju u takav broj.

Uz članak 7.

Propisuje se da program za očuvanje radnih mjesta podnosi na propisanom obrascu Zavodu, uz zahtjev za dodjelu potpore.

Uz članak 8.

Propisuje se da će onaj poslodavac koji s ciljem očuvanja radnih mjesta skрати trajanje punog radnog vremena pojedinog radnika moći koristiti potporu za tog radnika za onaj broj radnih sati za koje je skratio radno vrijeme (uvažavajući pri tome minimalno trajanje punog radnog vremena radnika propisano člankom 2. stavkom 1. podstavkom 7. ovoga Zakona).

Kada je radno vrijeme skraćeno sukladno članku 2. stavku 1. podstavku 7. ovoga Zakona, ono tijekom razdoblja ostvarivanja potpore ne mora biti raspoređeno jednako po danima, tjednima i mjesecima, te se u tom slučaju skraćeno radno vrijeme utvrđuje kao prosječno skraćeno tjedno radno vrijeme unutar razdoblja ostvarivanja potpore.

Potpore se utvrđuje kao razmjerni dio iznosa plaće za broj radnih sati za koje je radniku skraćeno radno vrijeme, a najviše do iznosa minimalne plaće prema posebnom propisu, odnosno Zakonu o minimalnoj plaći. Poslodavac je dužan radniku isplatiti plaću sukladno općem propisu o radu i iznos potpore za radnika za skraćeno radno vrijeme, te na ukupno isplaćeni iznos obračunati i uplatiti poreze i doprinose u skladu s posebnim zakonom.

Uz članak 9.

Definira se da poslodavac koji s ciljem očuvanja radnih mjesta, na temelju programa za očuvanje radnih mjesta iz članka 4. stavka 1. podstavka 2. ovoga Zakona, provodi ili ima utvrđen program obrazovanja ili osposobljavanja radnika tijekom razdoblja u kojem ne rade iz opravdanih razloga, može koristiti potporu za obrazovanje ili osposobljavanje tih radnika. To je ono obrazovanje ili osposobljavanje, sukladno članku 2. stavku 1. podstavku 8. ovoga Zakona, koje se provodi kada se utvrdi da zbog opravdanih poslovnih razloga utvrđenih kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, do dvadeset pet posto od ukupnog broja kod njega zaposlenih radnika neće raditi u razdoblju od najviše šest mjeseci.

Dakle, ukoliko radnik tijekom nekog razdoblja ne radi zbog opravdanih razloga koji se vezuju uz poslovne razloge poslodavca, a koje je poslodavac utvrdio na Zakonom propisani način, pa su radnici "na čekanju", poslodavac će moći za te radnike koristiti ovu potporu. Broj radnika koji su "na čekanju" utvrđuje se prema stanju zadnjeg dana u mjesecu koji prethodi mjesecu podnošenja zahtjeva. Sukladno članku 6. ovoga Zakona, u ukupan broj radnika ne ubrajaju se radnici kojima će u razdoblju od šest mjeseci od podnošenja zahtjeva prestati radni odnos istekom otkaznog roka, odnosno istekom ugovora o radu sklopljenog na određeno vrijeme.

Potpore se utvrđuje u visini novčane pomoći koju nezaposlenoj osobi isplaćuje Zavod tijekom razdoblja provedenog na obrazovanju ili osposobljavanju prema posebnom propisu, te naknade nastalih putnih troškova (stavak 2. ovoga članka).

Tijekom trajanja razdoblja obrazovanja ili osposobljavanja, poslodavac je dužan radniku koji ne radi iz opravdanih razloga, isplaćivati iznos potpore u visini određenoj stavkom 2. ovoga članka i naknadu plaće u skladu s općim propisom o radu umanjenu za iznos te potpore, te na ukupno isplaćeni iznos obračunati i uplatiti poreze i doprinose u skladu s posebnim propisima. Radnik za kojeg se koristi potpora, u razdoblju u kojem ne radi, a uključen je u program obrazovanja ili osposobljavanja, ne može primati ukupan iznos naknade, koji bi bio viši od iznosa plaće koju bi primio da radi, niti manji od iznosa minimalne plaće. Ako je radnik za kojeg se koristi potpora tijekom trajanja razdoblja u kojem iz opravdanih razloga ne radi, opravdano spriječen sudjelovati u programu obrazovanja ili osposobljavanja zbog privremene nesposobnosti za rad ili korištenja roditeljskih potpora u skladu s posebnim propisom, za to vrijeme nema pravo na novčanu pomoć.

Uz članak 10.

Propisuju se prava i obveze radnika za kojeg se koristi potpora za obrazovanje ili osposobljavanje. Radnik je dužan tijekom trajanja potpore sudjelovati u programu obrazovanja ili osposobljavanja u skladu, u opsegu i na način utvrđenim u programu. Radnik koji tijekom trajanja obrazovanja ili osposobljavanja bez opravdanog razloga prekine obrazovanje ili osposobljavanje, dužan je u roku od trideset dana od dana njihovog prekida, po pozivu Zavoda vratiti cjelokupan iznos potpore koju je do dana prekida ostvario.

Nakon završenog trajanja programa obrazovanja ili osposobljavanja, radnik je dužan po pozivu poslodavca vratiti se na rad. Ako se radnik iz neopravdanog razloga ne vrati na rad, dužan je u roku od trideset dana od dana odbijanja povratka na rad po pozivu Zavoda, vratiti cjelokupan iznos potpore.

Uz članak 11.

Propisuje se da poslodavac može koristiti potpore za očuvanje radnih mjesta za sve zaposlene radnike ili samo za one radnike koje zapošljava u pojedinoj organizacijskoj jedinici, a isti moraju biti obuhvaćeni sadržajem programa za očuvanje radnih mjesta, ali pritom poslodavac ne može u odnosu na iste radnike istovremeno koristiti i potporu za skraćivanje radnog vremena radnika i potporu za obrazovanje ili osposobljavanje radnika.

Uz članak 12.

Propisuje se razdoblje za koje se mogu koristiti potpore. U odnosu na raniji Zakon o potpore za očuvanje radnih mjesta, ovim se Zakonom omogućuje fleksibilnost u korištenju potpora, na način da je fleksibilno propisano razdoblje korištenja potpora. Fleksibilnost u korištenju potpora ogleda se u činjenici da potporu za skraćivanje radnog vremena radnika, poslodavac može koristiti za razdoblje u trajanju od najduže dvanaest mjeseci u razdoblju od tri godine, te

da se potpore, ne moraju koristiti u neprekinutom razdoblju niti u jednakoj visini. Potporu za obrazovanje ili osposobljavanje radnika, poslodavac može koristiti u trajanju od najduže šest mjeseci.

Uz članak 13.

Propisuju se obveze i zabrane poslodavcima koji koriste jednu od potpora propisanih Zakonom. U odnosu na raniji Zakon o potpori za očuvanje radnih mjesta, ovaj Zakon je fleksibilniji u odnosu na propisivanje obveza poslodavaca koji koriste potporu iz razloga što se poslodavcu ne nameću pretjerana ograničenja imajući u vidu nepredvidljivost i dinamiku poslovanja poslodavaca i stanja na tržištu. Poslodavac koji koristi neku od potpora dužan je, po prestanku korištenja potpore, u radnom odnosu zadržati radnike za koje je koristio potporu, u vremenskom razdoblju od najmanje polovice razdoblja korištenja potpore.

Međutim, poslodavac neće biti dužan zadržati radnike za koje je koristio potporu, odnosno zadržati ih u propisanom vremenskom razdoblju, ako zbog nastupa izvanrednih okolnosti koje nije mogao predvidjeti niti otkloniti, prestane potreba za radom tih radnika. Pritom poslodavac neće imati obvezu zadržavanja radnika kojima će radni odnos prestati po sili zakona, sporazumom sklopljenim između radnika i poslodavca, izvanrednim otkazom zbog osobito teške povrede iz radnog odnosa ili otkazom uvjetovanim skrivljenim ponašanjem radnika.

Nadalje, fleksibilnost ovoga Zakona ogleda se i u činjenici da će se poslodavcima omogućiti restrukturiranje tijekom korištenja potpore, na način da će poslodavac koji koristi neku od potpora za radnike jedne organizacijske jedinice, a ima potrebu novog zapošljavanja u drugoj organizacijskoj jedinici za koje ne koristi potporu, u toj organizacijskoj jedinici moći zaposliti novog radnika samo za obavljanje onih poslova koje ne mogu obaviti radnici za koje se koristi potpora ili iz objektivnih razloga ti radnici nisu u mogućnosti obavljati te poslove.

Uz članak 14.

Propisuje se postupak za dodjelu potpore. U postupku se primjenjuju odredbe Zakona o općem upravnom postupku, a o zahtjevu za dodjelu potpore odlučuje Zavod na temelju prethodnog mišljenja Povjerenstva. U svrhu olakšavanja postupanja prema odredbama ovoga Zakona, propisuje se podnošenje zahtjeva na propisanom obrascu.

Uz članak 15.

Propisuje se nadležnost, broj članova i sastav Povjerenstva koje će davati prethodno mišljenje za dodjelu potpore u skladu s ovim Zakonom, te pružanje administrativne podrške u radu Povjerenstvu.

Uz članak 16.

Propisuje se način sklapanja ugovora o dodjeli potpore, te dužnost predaje instrumenta osiguranja tražbine.

Uz članak 17.

Propisuju se dužnosti poslodavca i Zavoda, veznih uz podatke koje je poslodavac dužan dostaviti nakon potpisivanja ugovora o dodjeli potpore, odnosno uz isplatu potpore.

Uz članak 18.

Propisuje se obveznik isplate sredstava za potpore, te izvor financiranja potpora propisanih ovim Zakonom. Potpore poslodavcu za radnika isplaćuje Zavod na teret sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske.

Uz članak 19.

Propisuju se da je postupanje poslodavca protivno odredbama ovoga Zakona osnova za ukidanje rješenja o dodjeli potpore i za raskid ugovora o dodjeli potpore, kao i da poslodavac ima obvezu vraćanja odobrenih i isplaćenih potpora, putem postupka prisilne ovrhe na temelju instrumenta osiguranja tražbine.

Uz članak 20.

Propisuje se nadležnost za obavljanje nadzora nad provedbom ovoga Zakona.

Uz članak 21.

Propisuju se prekršaji poslodavca pravne osobe, poslodavca fizičke osobe i odgovorne osobe pravne osobe za postupanje protivno odredbama ovoga Zakona.

Uz članak 22.

Propisuje se izuzeće od primjene odredbe o najpovoljnijem pravu propisane općim propisom o radu u odnosu na radnike za koje se koristi neka od potpora propisanih ovim Zakonom.

Uz članak 23.

Propisuje se rok za donošenje pravilnika kojim će se propisati oblik i sadržaj obrasca programa za očuvanje radnih mjesta i obrasca zahtjeva za dodjelu potpore.

Uz članak 24.

Propisuje se dužnost ministra nadležnog za rad, kao i rok za donošenje odluke o imenovanju Povjerenstva koje će biti ovlašteno za davanje prethodnog mišljenja za dodjelu potpora propisanih ovim Zakonom.

Uz članak 25.

Propisuje se dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona u 2014. godini osigurana su sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2014. godinu, u iznosu od 5.000.000 kuna, na poziciji Ministarstva rada i mirovinskoga sustava, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje A689023 Aktivna politika zapošljavanja. U 2015. i 2016. godini planirana su sredstva u iznosu od 10.000.000 kuna po godini, na poziciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje A813031 Zadržavanje radnika u zaposlenosti.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U odnosu na Prijedlog zakona o potporama za očuvanje radnih mjesta koji je bio na prvom čitanju u Hrvatskome saboru, Konačni prijedlog zakona o potporama za očuvanje radnih mjesta razlikuje se u slijedećem:

U članku 2. stavku 1. podstavku 4. Konačnog prijedloga zakona jasnije se definira tko je poslodavac koji može biti korisnik potpore za očuvanje radnih mjesta, jer se rok za prikazivanje ostvarenog gubitka u poslovanju iz smislenih razloga prenosi u odredbu stavka 1. podstavka 6. istoga članka Konačnog prijedloga zakona, a kojim se definira gubitak u poslovanju.

Ujedno se rok za prikazivanje ostvarenog gubitka u poslovanju skraćuje za jednu godinu, pa će poslodavac dokazivati gubitak u poslovanju na temelju negativnog financijskog rezultata poslovanja u godišnjem financijskom izvještaju koji prethodi godini u kojoj se podnosi zahtjev za dodjelu potpore. Na ovaj način postiže se pojednostavljenje postupka za dodjelu potpore, budući da će poslodavac morati dokazati gubitak u poslovanju samo za prethodnu godinu.

Također, se u odredbi članka 2. stavku 1. podstavku 8. Konačnog prijedloga zakona precizira postotak broja radnika (do 25% od ukupnog broja zaposlenih radnika kod tog poslodavca) koji neće iz opravdanih poslovnih razloga raditi u razdoblju od najviše šest mjeseci, a koji će biti uključeni u obrazovanje ili osposobljavanje.

Na plenarnoj sjednici iznesena su mišljenja prema kojima je potrebno pojednostavniti postupak za dodjelu potpore, pa je u tom smislu izvršena izmjena u odredbi članka 4. stavak 1. Konačnog prijedloga zakona na način da je poslodavac dužan izraditi samo jedan program i to program za očuvanje radnih mjesta. Naime, program poslovnog oporavka i program za očuvanje radnih mjesta sadržajno su slični, pa je radi olakšavanja postupka poslodavcima prihvaćeno da je isti dužan utvrditi samo program za očuvanje radnih mjesta, a ne i program poslovnog oporavka.

Radi jednostavnijeg praćenja i preglednosti teksta, članak 5. Prijedloga zakona razdvojen je na članak 5., 6. i 7. Konačnog prijedloga zakona, pa je stoga došlo do promjene u numeraciji članaka.

Nadalje, radi dodatnog pojašnjenja dopunjena je odredba članka 13. stavka 5. podstavka 4. Konačnog prijedloga zakona kojom se propisuje da poslodavac koji koristi potpore u razdoblju korištenja potpore ne smije isplaćivati nagrade, bonuse, stimulacije odnosno druga davanja u naravi ili u novcu, osim ako se te isplate odnose na redovno poslovanje poslodavca.

Također, je dodatno pojašnjena odredba članka 13. stavka 6. Konačnog prijedloga zakona, pa se sada jasno predlaže da poslodavac može zaposliti novog radnika u drugoj organizacijskoj jedinici, iako poslove u toj organizacijskoj jedinici mogu obavljati radnici koji posjeduju odgovarajuća znanja i vještine, a za koje se koristi potpora, ali isti nisu iz objektivnih razloga u mogućnosti obavljati te poslove. Pod objektivnim razlozima podrazumijeva se prvenstveno dislociranost organizacijskih jedinica, a što bi moglo dovesti do dodatnih putnih troškova za poslodavca.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Tijekom prvog čitanja predloženog zakona, u okviru rasprave, pojedini su zastupnici iznijeli mišljenje da su osigurana sredstva za provedbu Zakona u 2014. godini nedostatna. Budući se ovim Zakonom predviđa očuvati 2000 radnih mjesta, smatramo da će sredstva od 5.000.000 kuna biti dostatna za pola godine primjene, a s obzirom na činjenicu da je u 2013.

godini za oko 1300 radnika po mjeri aktivne politike zapošljavanja isplaćeno oko 2.000.000 kuna. Ukoliko planirana sredstva neće biti dostatna, ista će se osigurati prenamjenom sredstava.

Nadalje, u okviru rasprave zatraženo je pojašnjenje podataka za 2011. i 2013. godinu iz Tablice 3. Iskorištene potpore za očuvanje radnih mjesta navedene u ocjeni stanja, obzirom da je u 2011. godini bilo uključeno 533 radnika i za njih isplaćeno 3.167.887,76 kuna, dok je u 2013. godini bilo uključeno 1310 radnika i za njih isplaćeno 2.246.103,39 kuna, a isti su bili mjesec i pol dulje u programu od radnika iz 2011. godine. Odnos podataka za 2011. i 2013. godinu temelji se na činjenici da je u 2013. godini za više radnika isplaćeno manje sredstava iz razloga što je dio isplata išao u 2014. godini, a osim toga u 2011. godini mjeru su koristili poslodavci čiji su radnici imale velike plaće, dok su u 2013. godini mjeru koristili poslodavci prehrambene, drvne i tekstilne industrije gdje radnici imaju minimalne ili malo veće plaće.

Prijedlog da se uvedu sankcije za poslodavce koji koriste potpore nije prihvaćen iz razloga što su u članku 21. Konačnog prijedloga zakona već predviđene novčane kazne za prekršaje poslodavaca koji koriste potporu. Prekršaj nije propisan jedino za izniman slučaj kada poslodavac nije dužan zadržati radnike za koje je koristio potporu, odnosno zadržati ih u propisanom vremenskom razdoblju, ako zbog nastupa izvanrednih okolnosti koje nije mogao predvidjeti niti otkloniti, prestane potreba za radom tih radnika. Smatramo da u ovom slučaju nije potrebno posebno uvoditi prekršajnu odredbu, budući da je Zakonom propisana generalna odredba (članak 19. Konačnog prijedloga zakona) prema kojoj je postupanje poslodavca protivno odredbama ovoga Zakona osnova za ukidanje rješenja o dodjeli potpore i za raskid ugovora o dodjeli potpore, uz obvezu poslodavca na vraćanje odobrenih i isplaćenih potpora i to pokretanjem postupka prisilne ovrhe na temelju instrumenta osiguranja tražbine.

Tijekom rasprave istaknuto je pitanje tko će moći koristiti potpore u smislu da potpore ne mogu koristiti poslodavci izuzeti odredbom članka 1. Uredbe Komisije (EU) br. 1407/2013, poslodavci koji su korisnici potpore za zapošljavanje, poslodavci koji su u predstečajnoj nagodbi, kao i poslodavci koji nisu podmirili obveze prema državi. Budući da se radi o potporama male vrijednosti Konačnim prijedlogom zakona izričito je propisana izravna primjena Uredbe Komisije (EU) br. 1407/2013, a koja u članku 1. propisuje izuzeća poduzetnika. Nadalje, Konačnim prijedlogom zakona izričito je propisano da korisnik potpore za očuvanje radnih mjesta može biti poslodavac kod kojeg je došlo do privremenog pada poslovnih aktivnosti, odnosno ostvarenog gubitka u poslovanju. Također, to može biti poslodavac ne samo koji je podmirio obveze prema državi, već i onaj koji je regulirao podmirenje obveza. Stoga, poslodavac nad kojim je otvoren postupak predstečajne nagodbe neće moći koristiti potpore za očuvanje radnih mjesta, jer se prema mišljenju nadležnog ministarstva smatra poslodavcem u teškoćama koje su trajnog karaktera i koji po posebnom propisu rješava pitanje svojeg daljnjeg poslovanja i obveza nastalih u prethodnom razdoblju. Predložena ograničenja su nužna radi sprječavanja nelojalne konkurencije na tržištu.

Na plenarnoj sjednici istaknuto je i pitanje kontrole dodijeljenih potpora u smislu da li su službenici osposobljeni za odgovarajuću provedbu kontrole. U tom pogledu valja ukazati na odredbu članka 20. Konačnog prijedloga zakona kojom je propisano da nadzor na provedbom Zakona u dijelu koji se odnosi na zapošljavanje, broj radnika i radno vrijeme obavlja središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove inspekcije rada, a nadzor nad provedbom Zakona u dijelu koji se odnosi na isplatu plaća i uplatu obveznih doprinosa i poreza obavlja središnje tijelo državne uprave nadležno za financijske poslove. Stoga nema sumnje da se radi o stručnim tijelima koja će moći kontrolirati korištenje potpora sukladno Zakonu.